

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 września 2018 r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r dla E. H., jako podstawę wymiaru przyjęto kwotę 1398,77 zł, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 114,57 % (wyliczony za lata 1983 – 1992), z uwzględnieniem 114 miesięcy okresów składkowych, 38 miesięcy okresów nieskładkowych, współczynnika proporcjonalnego wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego – 58,35%, 24 % kwoty bazowej , średniego dalszego trwania życia – 209 miesięcy,. Kapitał początkowy wyniósł 78.326,93 zł.

/decyzja – k. nienum. akt ZUS/

W dniu 9 listopada 2018 r wnioskodawczyni złożyła odwołanie od powyżej decyzji, wnosząc o prawidłowe ustalenie okresu składkowego poprzez uwzględnienie okresu 1.06.1992 – 31.05.1993 – okresu urlopu naukowego.

/odwołanie – k. nienum. Akt ZUS/

Decyzją z dnia 10 stycznia 2019 r na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz rozporządzeń WE 883/2004, (...), od dnia 1.09.2018 r organ rentowy przyznał ubezpieczonej emeryturę w łącznej kwocie 1187,41 zł. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w okresie 1.06.1992 – 31.05.1993 ubezpieczona przebywała na urlopie naukowym – bezpłatnym i nie otrzymywała wynagrodzenia, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe nie zostały opłacone.

/decyzja – k. nienum. Akt ZUS/

W dniu 8.02.2019 r wnioskodawczyni wniosła odwołanie od decyzji z dnia 10.01.2019 r wnosząc o prawidłowe naliczenie emerytury, poprzez uwzględnienie jako okresu składkowego okresu 1.06.1992 – 31.05.1993.

/odwołanie – k. 3/

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, argumentując jak w zaskarżonych decyzjach, wnosząc o zasądzenie kosztów sądowych , w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/odpowiedź na odwołanie – k. 26/

Decyzją z dnia 14 maja 2019 r na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz rozporządzeń WE 883/2004, (...), od dnia 1.09.2018 r organ rentowy z urzędu przeliczył wnioskodawczyni emeryturę w związku z przeliczeniem kapitału początkowego i ustalił wysokość emerytury ubezpieczonej na kwotę 1195,20 zł.

/decyzja – k. nienum. Akt ZUS/

W piśmie z dnia 11 lipca 2019 r wnioskodawczyni zakwestionowała decyzję z dnia 14.05.2019 r.

/pismo – k. 100/

Postanowieniami z dnia 14.03.2019 r i 14.11.2019 r sprawy ze wszystkich odwołań zostały połączone do wspólnego rozstrzygnięcia.

/postanowienia w aktach VIII U 4350/19, 457/19/

Na rozprawie w dniu 15.11.2019 r wnioskodawczyni sprecyzowała, że popiera odwołania tylko w zakresie zaliczenia do okresu składkowego spornego urlopu.

/e – prot. Z dnia 15.11.2019 00:03:05/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

E. H. urodziła się (...).

/okoliczność bezsporna/

W dniu 31.08.2018 r ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę.

/okoliczność bezsporna/

W okresie 20.02.1990 – 18.06.1993 ubezpieczona była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w Akademii Medycznej w Ł.. W okresie 1.06.1992 – 31.05.1993 korzystała z urlopu bezpłatnego – urlopu naukowego, udzielonego na podstawie Zarządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3.10.1991 w sprawie warunków kierowania osób za granicę w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych oraz szczególnych uprawnień tych osób.

W tym okresie w kraju nie pobierała wynagrodzenia i nie były odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne. Otrzymywała wynagrodzenie z angielskiego szpitala. Był to urlop naukowy udzielony w związku z prowadzeniem badań naukowo – badawczych.

/świadcstwo pracy, pismo – k. nienum. Akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni – e –prot. Z dnia 15.11.2019 00:09:09, akta osobowe zał. do akt/

Decyzją z dnia 14 września 2018 r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r dla E. H., jako podstawę wymiaru przyjęto kwotę 1398,77 zł, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 114,57 % (wyliczony za lata 1983 – 1992), z uwzględnieniem 114 miesięcy okresów składkowych, 38 miesięcy okresów nieskładkowych, współczynnika proporcjonalnego wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego – 58,35%, 24 % kwoty bazowej , średniego dalszego trwania życia – 209 miesięcy., Kapitał początkowy wyniósł 78.326,93 zł.

/decyzja – k. nienum. akt ZUS/

Decyzją z dnia 10 stycznia 2019 r na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz rozporządzeń WE 883/2004, (...), od dnia 1.09.2018 r organ rentowy przyznał ubezpieczonej emeryturę w łącznej kwocie 1187,41 zł. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w okresie 1.06.1992 – 31.05.1993 ubezpieczona przebywała na urlopie naukowym – bezpłatnym i nie otrzymywała wynagrodzenia, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe nie zostały opłacone.

/decyzja – k. nienum. Akt ZUS/

Decyzją z dnia 13 maja 2019 r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ustalił ponownie wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r dla E. H., jako podstawę wymiaru przyjęto kwotę 1415,62 zł, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 115,95 % (wyliczony za lata 1983 – 1992), z uwzględnieniem 114 miesięcy okresów składkowych, 38 miesięcy okresów nieskładkowych, współczynnika proporcjonalnego wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego – 58,35%, 24 % kwoty bazowej , średniego dalszego trwania życia – 209 miesięcy., Kapitał początkowy wyniósł 78.841,07 zł. Decyzją skorygowano wynagrodzenie za lata 1990 – 1991. Dochód w wysokości 4075846 zł przyjęty w 1991 r został uwzględniony w roku 1990, którego faktycznie dotyczył.

/decyzja, pismo – k. nienum. Akt ZUS/

Decyzją z dnia 14 maja 2019 r. na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz rozporządzeń WE 883/2004, (...), od dnia 1.09.2018 r. organ rentowy z urzędu przeliczył wnioskodawczyni emeryturę w związku z przeliczeniem kapitału początkowego i ustalił wysokość emerytury ubezpieczonej na kwotę 1195,20 zł.

/decyzja – k. nienum. Akt ZUS/

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów i zważył, co następuje:

Odwołania zasługiwały na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną pozostawała wyłącznie kwestia możliwości zaliczenia do okresu składkowego okresu urlopu bezpłatnego – urlopu naukowego.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, a więc dla osób takich jak wnioskodawczyni, określa przepis art. 24 ustawy z dnia 17.12.1998 o emeryturach i rentach z FUS/Dz.U.2018 poz. 1270 t.j.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Stosownie natomiast do treści art. 25 ust 1 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Z kolei zgodnie z art. 26 ust 1 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. W ust. 2 wskazano, że wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (ust. 3). Przy czym w ust. 4 i 5 wskazano, że tablice trwania życia ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Tablice, o których mowa w ust. 4, są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.

Zgodnie z art. 173 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat.

Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy.

Zgodnie art. 174 kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r.

Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r.

Staż ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy tego stażu ponad pełne lata, staż ten zaokrągla się w górę.

Staż ubezpieczeniowy i wymagany staż, o których mowa w ust. 8, określa się w dniach, jeżeli jest to dla ubezpieczonego korzystniejsze.

Ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z art. 114 prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

W efekcie wznowienia postępowania w trybie art. 114 zapada jedna decyzja merytoryczna, która nie musi uchylać poprzedniej decyzji – wystarczy, że zawiera nowe rozstrzygnięcie co do istoty ./tak SA w Łodzi w wyroku z dnia 25 września 2013 r. III AUa 1750/12/.

Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3.10.1991 w sprawie warunków kierowania osób za granicę w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych oraz szczególnych uprawnień tych osób/M.P 1991 poz. 252/ zarządzenie ustala warunki kierowania za granicę w celach ,m.in. prowadzenia badań naukowych,(§ 1 pkt.1).Skierowanie za granicę w celach, o których mowa w § 1, oraz jego przedłużenie, o którym mowa w § 18 ust. 1, osoby pozostające w zatrudnieniu mogą otrzymać za zgodą zatrudniających je zakładów pracy. Zakład pracy zatrudniający osobę skierowaną za granicę na czas nie przekraczający miesiąca udziela jej urlopu szkoleniowego, płatnego według zasad obowiązujących przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy. Osobie skierowanej za granicę na okres przekraczający miesiąc lub której skierowanie zostało przedłużone na okres przekraczający miesiąc, zatrudniający zakład pracy udziela urlopu szkoleniowego lub bezpłatnego na pozostały okres skierowania. (§19).Osobom kierowanym za granicę w celach, o których mowa w § 1, pozostającym w zatrudnieniu zalicza się okres pobytu za granicą do okresu zatrudnienia w kraju, od którego zależą uprawnienia pracownicze, pod warunkiem powrotu do zatrudniającego zakładu pracy w terminie ustalonym w skierowaniu za granicę, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej (§21).

Okresy służbowych skierowań na zagraniczne staże naukowe podlegają uwzględnianiu jako okresy składkowe, mimo że pracodawca nie opłacał składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudnienia tego pracownika.//wyrok SN z dnia 23.03.1999 r, II UK 535/98, wyrok SA w Warszawie z dnia 30.01.2002 r III AUa 1471/00/

Okresami składkowymi w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy rewaloryzacyjnej /Dz. U 1991 poz. 450 ze zm./ są te okresy zatrudnienia wykonywanego po dniu 15 listopada 1991 r., w których istniał, wynikający z art. 4 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych, obowiązek opłacania składek na

ubezpieczenie społeczne, chociażby pracodawca składek tych nie opłacił. / wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 1995 r., II UR 3/95, OSNAPIUS 1995 nr 17, poz. 222/

Z poczynionych w sprawie, na podstawie zgromadzonych dowodów z dokumentów oraz zeznań wnioskodawczynie, ustaleń wynika, iż wnioskodawczynie w spornym okresie przebywała na urlopie bezpłatnym – urlopie naukowym, udzielonym w celu naukowo badawczym, za zgodą pracodawcy, a nadto wnioskodawczynie powróciła z urlopu w wyznaczonym terminie.

Mając na uwadze powyższe regulacje w zakresie udzielania urlopów naukowych, możliwości uwzględnienia w okresie składkowym okresu, za który składka nie została uiszczona, a nadto cytowane powyżej orzecznictwo, zaskarżone decyzje zostały zmienione i ustalono dla wnioskodawczynie emeryturę od dnia 1.09.2018 r przy uwzględnieniu kapitału początkowego ustalonego przy doliczeniu dodatkowego okresu 1.06.1992 – 31.05.1993 – jako okresu składkowego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.